Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2024/2476

20.9.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2024/2476 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Σεπτεμβρίου 2024

για τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενεργειακές υπηρεσίες

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Με την οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [1] θεσπίστηκε η απαίτηση για την επίτευξη του πρωταρχικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας κατά τουλάχιστον 32,5 % σε επίπεδο ΕΕ έως το 2030.

(2) Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2] εγκρίθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2023. Αποτελούσε αναδιατύπωση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, διατηρώντας αμετάβλητες ορισμένες από τις διατάξεις της και εισάγοντας ταυτόχρονα ορισμένες νέες απαιτήσεις. Ειδικότερα, αύξησε σημαντικά το επίπεδο φιλοδοξίας με ορίζοντα το 2030 όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ενεργειακές υπηρεσίες.

(3) Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 προωθεί την ανάπτυξη ενεργειακών υπηρεσιών και ειδικότερα την υιοθέτηση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης. Στις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, ο πάροχος υπηρεσιών εγγυάται την εξοικονόμηση ενέργειας που πρέπει να επιτευχθεί εντός της συμβατικής περιόδου, ενώ ο δικαιούχος της ενεργειακής υπηρεσίας αποφεύγει το επενδυτικό κόστος χρησιμοποιώντας μέρος της οικονομικής αξίας της εξοικονόμησης ενέργειας για την πλήρη ή μερική αποπληρωμή της επένδυσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι εν λόγω συμβάσεις ενισχύουν την εμπιστοσύνη της αγοράς στις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητά τους. Τούτο μπορεί να συμβάλει στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, τα οποία είναι καίριας σημασίας για την αύξηση των ποσοστών ανακαίνισης κτιρίων, την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης στη βιομηχανία, την εισαγωγή εμπειρογνωσίας στην αγορά και τη δημιουργία καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων.

(4) Τα κράτη μέλη οφείλουν να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη μεταφορά του άρθρου 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 έως την 11η Οκτωβρίου 2025. Η πλήρης μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και η αποτελεσματική εφαρμογή της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ είναι απαραίτητα στοιχεία προκειμένου η ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της για την ενεργειακή απόδοση με ορίζοντα το 2030.

(5) Τα κράτη μέλη έχουν τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξουν τον τρόπο μεταφοράς και εφαρμογής των απαιτήσεων σχετικά με τις ενεργειακές υπηρεσίες που είναι ο πλέον κατάλληλος για τις εθνικές τους συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται η ερμηνεία των σχετικών διατάξεων της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 με συνεπή τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συνεκτική κατανόηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 σε όλα τα κράτη μέλη κατά την εκπόνηση των οικείων μέτρων μεταφοράς της στο εθνικό τους δίκαιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθήσουν τις ερμηνευτικές κατευθυντήριες γραμμές του παραρτήματος της παρούσας σύστασης κατά τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο [των απαιτήσεων που θεσπίζονται με] το άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791.

[1] Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

[2] Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

Βρυξέλλες, 13 Σεπτεμβρίου 2024.

Για την Επιτροπή
Kadri SIMSON
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας του άρθρου 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 κατά τη μεταφορά του στην εθνική νομοθεσία. Σε σύγκριση με την οδηγία 2012/27/ΕΕ, η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 ενισχύει τα μέτρα που αφορούν τη στήριξη για την ανάπτυξη της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών στα κράτη μέλη.

Μολαταύτα, η δεσμευτική ερμηνεία της ενωσιακής νομοθεσίας αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. **ΝΟΜΙΚΌ ΠΛΑΊΣΙΟ ΚΑΙ ΠΛΑΊΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΉΣ**

Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ενεργειακές υπηρεσίες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την προώθηση της απανθρακοποίησης. Οι ενεργειακές υπηρεσίες μπορούν να κινητοποιήσουν τις τεχνικές και οικονομικές ικανότητες τρίτων μερών, συνήθως εξειδικευμένων παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών, για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας και χρημάτων με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, μέσω βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης στους χώρους του καταναλωτή ενέργειας. Οι ενεργειακές υπηρεσίες θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες όταν η εσωτερική εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης από τον ίδιο τον καταναλωτή είναι δύσκολη ή ακόμα και αδύνατη, για οποιονδήποτε λόγο.

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει εμφανιστεί στα κράτη μέλη τεράστια ποικιλία ενεργειακών υπηρεσιών διαφορετικών μορφών ([1]). Ο ορισμός των ενεργειακών υπηρεσιών στην οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 είναι πολύ ευρύς και καλύπτει όλες τις διαφορετικές μορφές. Η σύναψη συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης μπορεί να θεωρηθεί ειδική και ιδιαίτερα ολοκληρωμένη μορφή ενεργειακής υπηρεσίας. Η χρήση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης ως αποτελεσματικού τρόπου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης έχει τρία κύρια πλεονεκτήματα: οι επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης χρηματοδοτούνται άμεσα από την εξοικονόμηση ενεργειακού κόστους·

— η εξοικονόμηση ενέργειας και κόστους διασφαλίζεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από τον πάροχο υπηρεσιών, ο οποίος αναλαμβάνει τους κινδύνους όσον αφορά τις επιδόσεις των έργων και της τεχνολογίας·

— ο πάροχος υπηρεσιών διαθέτει ολοκληρωμένη εμπειρογνωσία για τη βέλτιστη επιλογή τεχνικών και/ή χρηματοδοτικών λύσεων.

Ο στόχος του άρθρου 29 είναι διττός: να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών με τον καθορισμό των ευνοϊκών συνθηκών για τους φορείς της αγοράς (1) και να προωθηθεί η λήψη ενεργειακών υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα. Το δεύτερο αυτό σημείο ακολουθεί τη λογική της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, η οποία αποδίδει στον δημόσιο τομέα πρωταγωνιστικό ρόλο για την ενεργειακή απόδοση. Η απαίτηση χρήσης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης για τις ανακαινίσεις κτιρίων των δημόσιων φορέων αποσκοπεί στη δημιουργία συνεργειών με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6 και στη διευκόλυνση της επιτόπιας εκπλήρωσής τους.

Το άρθρο 29 πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τα ακόλουθα άρθρα της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791:

— άρθρα 5, 6 και 7: οι ενεργειακές υπηρεσίες και οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης είναι ιδιαίτερα κατάλληλες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον δημόσιο τομέα. Η ολοκληρωμένη εμπειρογνωσία και οι εγγυημένες επιδόσεις των παρόχων υπηρεσιών διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των επενδύσεων. Η δυνατότητα χρηματοδότησης από τρίτους με την αποπληρωμή του αρχικού επενδυτικού κόστους μέσω της εξοικονόμησης ενεργειακού κόστους καθιστά δυνατή την υλοποίηση έργων ακόμα και αν τα δημόσια κονδύλια είναι ανεπαρκή, ενώ η δυνατότητα μεταχείρισης των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης ως στοιχείων εκτός ισολογισμού καθιστά δυνατή τη διατήρηση της ισοσκέλισης των δημόσιων λογαριασμών. Για τους λόγους αυτούς, η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 δημιουργεί συνέργειες μεταξύ των σχετικών διατάξεων που αφορούν τις ενεργειακές υπηρεσίες και του πρωταγωνιστικού ρόλου που διαδραματίζει ο δημόσιος τομέας στην ενεργειακή απόδοση. Ειδικότερα, το άρθρο 29 παράγραφοι 4 και 5 εστιάζει στην ενίσχυση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης από δημόσιους φορείς για την ανακαίνιση μεγάλων κτιρίων, η οποία συνδέεται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 και 6. Επίσης, το άρθρο 7 παράγραφοι 7 και 8 ορίζει ότι οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων πρέπει να καθιστούν δυνατή τη χρησιμοποίηση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης και χρηματοδοτικών μηχανισμών τρίτων μερών και ότι πρέπει να αρθούν οι κανονιστικοί και μη κανονιστικοί φραγμοί που ενδέχεται να εμποδίζουν την εν λόγω χρησιμοποίηση. Τέλος, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αξιολογούν τη σκοπιμότητα της χρήσης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με σημαντικό ενεργειακό περιεχόμενο·

([1]) Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση https://e3p.jrc.ec.europa.eu/node/190 και στην έκθεση: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC118815.

— άρθρα 8, 9 και 10: σε σχέση με το καθεστώς επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, οι πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών μπορούν να προωθήσουν αποτελεσματικά την ανάπτυξη αγορών ενεργειακής απόδοσης, διασφαλίζοντας τη χορήγηση λευκών πιστοποιητικών έναντι βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης. Τα εν λόγω λευκά πιστοποιητικά μπορούν να αγοράζονται από τα υπόχρεα μέρη στο πλαίσιο του καθεστώτος επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης για την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους να επιτυγχάνουν ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας κατά την τελική χρήση·

— άρθρο 11: το άρθρο 11 παράγραφος 10 εξαιρεί επιχειρήσεις που εφαρμόζουν μακροχρόνια σύμβαση ενεργειακής απόδοσης από την υποχρέωση διενέργειας ενεργειακών ελέγχων ή θέσπισης συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι η σύμβαση ενεργειακής απόδοσης καλύπτει τα απαραίτητα στοιχεία του συστήματος ενεργειακής διαχείρισης και ότι η σύμβαση συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του παραρτήματος XV. Επιπρόσθετα, οι διατάξεις που στοχεύουν στην εφαρμογή των συστάσεων που προκύπτουν από τους ενεργειακούς ελέγχους και τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των ενεργειακών ελέγχων συμβάλλουν στην ανάπτυξη ενεργειακών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το άρθρο 11 παράγραφος 5 ορίζει ότι οι ενεργειακοί έλεγχοι δεν περιλαμβάνουν ρήτρες που εμποδίζουν τη διαβίβαση των ευρημάτων του ελέγχου σε ειδικευμένο ή διαπιστευμένο πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών, υπό τον όρο ότι ο πελάτης δεν φέρει αντίρρηση.

3. **ΟΡΙΣΜΟΊ ΤΗΣ ΟΔΗΓΊΑΣ (ΕΕ) 2023/1791**

Οι ορισμοί των ακόλουθων όρων που παρατίθενται στο άρθρο 2 σημεία 11), 29) και 33) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 είναι οι σημαντικότεροι για την ερμηνεία του άρθρου 29:

Ενεργειακή υπηρεσία

«Ενεργειακή υπηρεσία»: το φυσικό όφελος, η χρησιμότητα ή το πλεονέκτημα που προκύπτει από συνδυασμό ενέργειας με ενεργειακά αποδοτική τεχνολογία ή με δράση, που μπορεί να περιλαμβάνει τις εργασίες, τη συντήρηση και τον έλεγχο που απαιτούνται για την παροχή της υπηρεσίας, η οποία παρέχεται βάσει σύμβασης και υπό κανονικές συνθήκες έχει αποδείξει ότι οδηγεί σε βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ή σε εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας που μπορεί να επαληθευθεί και να μετρηθεί ή να εκτιμηθεί.

Πάροχος ενεργειακής υπηρεσίας

«Πάροχος ενεργειακής υπηρεσίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε εγκαταστάσεις ή οίκημα τελικού πελάτη.

Σύμβαση ενεργειακής απόδοσης

«Σύμβαση ενεργειακής απόδοσης»: συμβατική συμφωνία μεταξύ του δικαιούχου και του παρόχου μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, η οποία επαληθεύεται και παρακολουθείται καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιούνται πληρωμές για επενδύσεις (έργα, προμήθεια ή υπηρεσία) για το μέτρο αυτό, οι οποίες συνδέονται με ένα συμβατικώς συμφωνηθέν επίπεδο βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ή με άλλο συμφωνηθέν κριτήριο ενεργειακής απόδοσης, όπως η εξοικονόμηση χρημάτων.

Ο όρος «ΕΕΥ» δεν ορίζεται στο άρθρο 2, ωστόσο η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 κάνει αναφορά σε ΕΕΥ σε διάφορες διατάξεις και αιτιολογικές σκέψεις, ενώ ο όρος «ΕΕΥ» νοείται ως κοινή συντομογραφία της εταιρείας ενεργειακών υπηρεσιών. Η αιτιολογική σκέψη 45 υποστηρίζει την εν λόγω ερμηνεία με τη διατύπωση του πλήρους όρου και τη συντομογραφία του σε παρένθεση: «εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών (ΕΕΥ)».

4. **ΥΠΟΧΡΕΏΣΕΙΣ ΒΆΣΕΙ ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 29**

Το άρθρο 29 απαιτεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν επιλεγμένο αριθμό μέτρων πολιτικής που ενισχύουν τη χρήση ενεργειακών υπηρεσιών από τους καταναλωτές ενέργειας όλων των τομέων.

Καθώς ο ορισμός των ενεργειακών υπηρεσιών στην οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 είναι ευρύς, καλύπτει όλες τις διαφορετικές μορφές ενεργειακών υπηρεσιών στην ευρωπαϊκή αγορά.

Οι διατάξεις του άρθρου 29 που πρέπει να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη παρατίθενται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

Επισκόπηση των διατάξεων του άρθρου 29 που πρέπει να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη

	Σκοπός της διάταξης		
Τα κράτη μέλη…	Καθορισμός ευνοϊκού πλαισίου για τις αγορές ενεργειακών υπηρεσιών	Αυξημένη και βελτιωμένη χρήση ενεργειακών υπηρεσιών από δημόσιους φορείς	Άρση των εμποδίων στην πρόσβαση σε ενεργειακές υπηρεσίες
…προωθούν/υποστηρίζουν/ενημερώνουν για…	Συμβάσεις ενεργειακών υπηρεσιών με ρήτρες διασφάλισης της ενεργειακής απόδοσης [παράγραφος 1 στοιχείο α)]. Χρηματοοικονομικά μέσα για τη στήριξη έργων ενεργειακών υπηρεσιών [παράγραφος 1 στοιχείο β)]. Κατάλογος διαπιστευμένων και/ή πιστοποιημένων παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών [παράγραφος 1 στοιχείο γ) και παράγραφος 3]. Μεθοδολογίες μέτρησης και επαλήθευσης και συστήματα διασφάλισης της ποιότητας [παράγραφος 1 στοιχείο δ)]. Σημεία επαφής [παράγραφος 6 στοιχείο α)].	Υποδείγματα συμβάσεων που συμμορφώνονται με τον οδηγό της Eurostat [παράγραφος 5 στοιχείο α)]. Βέλτιστες πρακτικές για τις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης [παράγραφος 5 στοιχείο β)]. Βάση δεδομένων σχετικά με τα υλοποιηθέντα και τα εν εξελίξει έργα συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης [παράγραφος 5 σημείο γ)].	Άρση των κανονιστικών και μη κανονιστικών φραγμών [παράγραφος 6 στοιχείο β)].
…ενθαρρύνουν…	Ανάπτυξη σημάτων ποιότητας [παράγραφος 2].		
…διασφαλίζουν…	Σύσταση συμβουλευτικών φορέων και ανεξάρτητων διαμεσολαβητών της αγοράς [παράγραφος 6 στοιχείο γ)].	Χρήση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης για την ανακαίνιση μεγάλων κτιρίων, όπου είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό [παράγραφος 4]. Αξιολογήσεις σκοπιμότητας με τη χρήση ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις για την ανακαίνιση μη οικιστικών κτιρίων [παράγραφος 4].	Πρόληψη δραστηριοτήτων των διανομέων ενέργειας, των διαχειριστών συστημάτων διανομής και των εταιρειών λιανικής πώλησης ενέργειας που παρακωλύουν τη ζήτηση [παράγραφος 8].
…μπορεί να…		Ενθαρρύνουν τον συνδυασμό συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης με διευρυμένες ενεργειακές υπηρεσίες [παράγραφος 4].	Θεσπίζουν ατομικούς μηχανισμούς ή ορίζουν διαμεσολαβητή για την αποτελεσματική εξωδικαστική επίλυση των διαφορών [παράγραφος 7].

4.1. **Υποχρεώσεις σχετικά με τη δημιουργία ευνοϊκού πλαισίου για τις αγορές ενεργειακών υπηρεσιών**

Οι περισσότερες απαιτήσεις του άρθρου 29 αφορούν μέτρα πολιτικής που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς και στη διευκόλυνση της πρόσβασης των δυνητικών καταναλωτών ενέργειας σε ενεργειακές υπηρεσίες, παράλληλα με την άρση των φραγμών για την ανάπτυξη της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών ([2]). Στην παράγραφο 1 επισημαίνεται ότι η βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες για την αγορά είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ανάληψη προσφορών ενεργειακών υπηρεσιών από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ([3]). Επίσης, το άρθρο 29 παράγραφος 5 απαιτεί περαιτέρω μέτρα ειδικά για τον δημόσιο τομέα (βλ. σημείο 4.2 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών).

4.1.1. *Αποτελεσματικά μέτρα πληροφόρησης και διάδοσης*

4.1.1.1. Νομικό πλαίσιο

Το άρθρο 29 παράγραφοι 1, 3 και 6 απαιτεί από τα κράτη μέλη να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις ενεργειακών υπηρεσιών, τα χρηματοοικονομικά μέσα, τους διαπιστευμένους ή πιστοποιημένους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών, τις μεθοδολογίες μέτρησης και επαλήθευσης, τους συμβουλευτικούς φορείς και τα σήματα ποιότητας, και να τις καθιστούν εύκολα προσβάσιμες μέσω ειδικών δικτυακών τόπων, κατευθυντήριων γραμμών ή εγχειριδίων.

4.1.1.2. Κατευθυντήριες γραμμές

Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των εν λόγω διατάξεων, θα μπορούσαν να προβλεφθούν πρόσθετα μέτρα πολιτικής που να διευκολύνουν την πρόσβαση των ομάδων-στόχων στις εν λόγω πληροφορίες, όταν λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την υλοποίηση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Τέτοια μέτρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα:

— μέτρα που συνδέουν άμεσα τις **πληροφορίες για τις ενεργειακές υπηρεσίες με τους ενεργειακούς ελέγχους**. Τέτοιες πληροφορίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται στο υπόδειγμα της έκθεσης ελέγχου. Επίσης, είναι χρήσιμο η έκθεση ελέγχου να περιέχει πληροφορίες σχετικά με τους διαπιστευμένους ή πιστοποιημένους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες·

— ομοίως, τα καθεστώτα δημόσιας στήριξης για ενεργειακούς ελέγχους σε τομείς που δεν καλύπτονται από την υποχρέωση του άρθρου 11 ενδέχεται να απαιτούν **υποχρεωτικές πληροφορίες σχετικά με τις επιλογές ενεργειακών υπηρεσιών** ως προϋπόθεση χρηματοδότησης·

— στον **τομέα των οικιστικών κτιρίων**, τα κέντρα παροχής συμβουλών σε θέματα ενέργειας, όπως οι υπηρεσίες μίας στάσης, θα μπορούσαν να ενσωματώνουν ολοένα και περισσότερο πληροφορίες σχετικά με τις ενεργειακές υπηρεσίες στις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχουν.

4.1.2. *Ειδικές υπηρεσίες διευκόλυνσης και παροχής συμβουλών*

4.1.2.1. Νομικό πλαίσιο

Σε σύγκριση με την οδηγία 2012/27/ΕΕ, το άρθρο 29 παράγραφος 6 στοιχείο γ) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 ενισχύει την απαίτηση σύστασης και προώθησης, από τα κράτη μέλη, συμβουλευτικών φορέων και ανεξάρτητων διαμεσολαβητών της αγοράς για την τόνωση της ανάπτυξης των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών.

Οι συμβουλευτικοί φορείς και οι ανεξάρτητοι διαμεσολαβητές μπορούν να διευκολύνουν τη χρήση ενεργειακών υπηρεσιών, για παράδειγμα με την ανάπτυξη μοντέλων εφαρμογής ή με την παροχή βοήθειας για την προετοιμασία και την εφαρμογή των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων ([4]).

([2]) Κατάλογος ενδεικτικών φραγμών διατίθεται εδώ: https://doi.org/10.1016/j.enpol.2017.04.023.

([3]) Η έλλειψη διαφάνειας της αγοράς θεωρείται γενικά ένας από τους κύριους φραγμούς για την ανάπτυξη ενεργειακών υπηρεσιών στα κράτη μέλη. Σε έρευνα που διενεργήθηκε στο πλαίσιο του έργου «QualitEE» της ΕΕ το 2019, το 55 % όσων απάντησαν προσδιόρισαν την πολυπλοκότητα της έννοιας, καθώς και την έλλειψη πληροφοριών, ως βασικούς φραγμούς που εμποδίζουν τους πελάτες να χρησιμοποιούν συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης. Τα αποτελέσματα είναι παρόμοια για την αγορά ενέργειας, όπου το 52 % όσων απάντησαν δήλωσαν ότι η έλλειψη πληροφοριών αποτελεί τον κύριο φραγμό για τη βελτίωση της αγοράς [Έργο QualitEE, Driving Investment in Energy Efficiency Services Through Quality Assurance (Προώθηση των επενδύσεων σε υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης μέσω της διασφάλισης ποιότητας), Τελική έκθεση, Δεκέμβριος 2020]. Η έρευνα περιλαμβάνει αποτελέσματα από τις ακόλουθες χώρες: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχία.

([4]) Bleyl J. W. et al., 2014a: ESCo Project and Market Development: A Role for "Facilitators" to Play, Including national perspectives of Task 16 experts, IEA DSM Task 16.

Η απαίτηση του άρθρου 29 παράγραφος 6 στοιχείο γ) βασίζεται στην παρατήρηση που επιβεβαιώθηκε από την τελευταία έκθεση του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) ([5]) ότι τα κράτη μέλη ή τα τμήματα της αγοράς όπου οι υπηρεσίες διευκόλυνσης είναι καλά εδραιωμένες και εύκολα προσβάσιμες παρουσιάζουν καλύτερη ανάπτυξη των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών ([6]).

4.1.2.2. Κατευθυντήριες γραμμές

Ακολουθούν παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εκπληρώσουν την υποχρέωση σύστασης και προώθησης συμβουλευτικών φορέων και ανεξάρτητων διαμεσολαβητών της αγοράς:

— δημιουργία κόμβων παροχής συμβουλών για ενεργειακές υπηρεσίες με επέκταση **των καθηκόντων των υφιστάμενων οργανισμών ενέργειας ή υπηρεσιών μίας στάσης** ([7])·

— **παροχή, στο πλαίσιο της συνδρομής για την ανάπτυξη έργων, επιχορηγήσεων για ενδιάμεσες υπηρεσίες** που στηρίζουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων έργων ενεργειακών υπηρεσιών, μεταξύ άλλων για την εκπόνηση των εγγράφων της σύμβασης, την εποπτεία της διαδικασίας ανάθεσης ή την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ([8]), σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις·

— **εκπόνηση ειδικών συμβουλευτικών προγραμμάτων για τον δημόσιο τομέα:** Τα προγράμματα αυτά μπορούν να είναι πολύ αποτελεσματικά, ιδίως σε δημοτικό επίπεδο, στο πλαίσιο του οποίου πολλοί φορείς λήψης αποφάσεων δεν διαθέτουν επαρκείς γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων ενεργειακών υπηρεσιών. Επίσης, στις περισσότερες περιφερειακές διοικήσεις και κεντρικές κυβερνήσεις, απαιτούνται σε μεγάλο βαθμό στοχευμένες συμβουλές σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των ενεργειακών υπηρεσιών ([9]).

4.1.3. *Προσόντα, διασφάλιση ποιότητας και πιστοποίηση*

4.1.3.1. Νομικό πλαίσιο

Το άρθρο 29 παράγραφος 2 ορίζει ότι τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την ανάπτυξη σημάτων ποιότητας, με βάση ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα, κατά περίπτωση ([10]).

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 3, τα κράτη μέλη πρέπει να διαδίδουν πληροφορίες σχετικά με τους πιστοποιημένους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών, δημοσιοποιώντας και επικαιροποιώντας τακτικά κατάλογο των διαθέσιμων παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προσόντων ή των πιστοποιητικών τους, σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν διεπαφή στην οποία οι πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών μπορούν να παρέχουν οι ίδιοι τις πληροφορίες αυτές.

([5]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133984.

([6]) Η σημασία της εύκολης πρόσβασης σε υπηρεσίες διευκόλυνσης για την ανάπτυξη των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών επιβεβαιώνεται από την πείρα αρκετών χωρών της ΕΕ (π.χ. της Αυστρίας, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Σλοβενίας και της Τσεχίας). Επί του παρόντος, ως φορείς διευκόλυνσης ενεργούν κυρίως οργανισμοί ενέργειας σε περιφερειακό, τοπικό και εθνικό επίπεδο, μαζί με μικρούς συμβούλους ενεργειακής απόδοσης, εταιρείες ενεργειακού ελέγχου ή ορισμένους νομικούς συμβούλους, οι οποίοι προσφέρουν μέρη των υπηρεσιών τους σε συνεργασία με έμπειρους συμβούλους ενεργειακών υπηρεσιών.

([7]) Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124675.

([8]) Το πρόγραμμα ELENA κατέδειξε ότι οι επιχορηγήσεις τεχνικής βοήθειας για υπηρεσίες διευκόλυνσης αποτελούν πρόσφορο μέσο για την υπέρβαση ιδιαίτερα κρίσιμων, κατά το προεπενδυτικό στάδιο, εμποδίων στην ανάπτυξη έργων. Ως εκ τούτου, συνιστάται η αναπαραγωγή της προσέγγισης του προγράμματος ELENA από τα κράτη μέλη. Λεπτομερής καθοδήγηση σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα και την τεχνική βοήθεια που πρέπει να διασφαλίζουν τα κράτη μέλη περιλαμβάνεται στη σύσταση για το άρθρο 30 (http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj).

([9]) και (5) σχετικά με τον ρόλο των δημόσιων φορέων όσον αφορά την τόνωση των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών στα κράτη μέλη.

([10]) Τα σημαντικότερα πρότυπα σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας και την πιστοποίηση των ενεργειακών υπηρεσιών και των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών είναι τα ακόλουθα: EN 17669:2022 (Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης — Ελάχιστες απαιτήσεις)· IPMVP (Διεθνές πρωτόκολλο μέτρησης και επαλήθευσης επιδόσεων) και ISO 50046 (Μέτρηση και επαλήθευση της εξοικονόμησης ενέργειας)· EN 16247-1 και ISO 50002 (Πρότυπα ποιότητας για ενεργειακούς ελέγχους).

Οι διατάξεις αυτές αντιμετωπίζουν τον φραγμό που έχει παρατηρηθεί όσον αφορά την έλλειψη εμπιστοσύνης στην αποτελεσματικότητα των ενεργειακών υπηρεσιών ([11]). Πολλοί καταναλωτές ενέργειας εξακολουθούν να μην εμπιστεύονται τις υποσχέσεις των ενεργειακών υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα δεν επιθυμούν ή δεν είναι σε θέση να εφαρμόσουν οικονομικώς εφικτά μέτρα ενεργειακής απόδοσης με δικές τους επενδύσεις.

4.1.3.2. Κατευθυντήριες γραμμές

Μολονότι οι απαιτήσεις του άρθρου 29 παράγραφοι 2 και 3 περιλαμβάνονταν ήδη στο άρθρο 18 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, δεν υπάρχουν σχεδόν καθόλου σήματα ποιότητας στις ενεργειακές υπηρεσίες. Επίσης, όπου υπάρχουν ήδη σήματα ποιότητας, δεν είναι ευρέως γνωστά στους καταναλωτές και τους παρόχους ενέργειας ([12]).

Για να διασφαλιστεί η ανάπτυξη και η επιτυχής χρήση σημάτων ποιότητας στην αγορά, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής σειράς μέτρων, τα οποία θα περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία:

— **δημιουργία εθνικής πλατφόρμας** στην οποία θα μπορούν να συνεργάζονται όλες οι σχετικές ομάδες ενδιαφερομένων για τη θέσπιση εθνικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας ή «σήματος ποιότητας» για τις ενεργειακές υπηρεσίες. Δεδομένου ότι, σε πολλά κράτη μέλη, οι πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένοι και οργανωμένοι ώστε να αναπτύξουν μόνοι τους αποτελεσματικά συστήματα διασφάλισης ποιότητας για τις ενεργειακές υπηρεσίες, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο ανάληψης πρωταγωνιστικού ρόλου, για παράδειγμα μέσω των οργανισμών ενέργειας. Ανεξάρτητα από το αν τα συστήματα θεσπίζονται από τον ίδιο τον τομέα ή δημιουργούνται από τις δημόσιες αρχές, για να επιτευχθεί αξιοπιστία και εμπιστοσύνη στην αγορά θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να επαληθεύονται, να αναγνωρίζονται και να προωθούνται από τις αρμόδιες αρχές·

— υποστήριξη της ανάπτυξης **τεχνικών κριτηρίων ποιότητας για τις ενεργειακές υπηρεσίες**. Μολονότι υπάρχει κοινή αντίληψη μεταξύ των εμπειρογνωμόνων όσον αφορά τα κύρια στοιχεία που καθορίζουν την ποιότητα στα έργα ενεργειακών υπηρεσιών, προφανώς δεν είναι όλα αυτά τα στοιχεία εξίσου σημαντικά για κάθε τμήμα της αγοράς σε όλα τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, κάθε κράτος μέλος θα μπορούσε να καθορίσει ένα σύνολο κριτηρίων ποιότητας για τις ενεργειακές υπηρεσίες, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερομένων της αγοράς και με αναφορά στα ισχύοντα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα, όπως το πρότυπο EN 17669:2022 (Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης — Ελάχιστες απαιτήσεις)· το IPMVP (Διεθνές πρωτόκολλο μέτρησης και επαλήθευσης επιδόσεων) και το ISO 50046 (Μέτρηση και επαλήθευση της εξοικονόμησης ενέργειας). Τα κράτη μέλη μπορούν να συνεργάζονται και να λαμβάνουν στήριξη από ειδικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τον καθορισμό κοινών κριτηρίων ποιότητας ([13]). Τα κριτήρια ποιότητας συμβάλλουν στη διαμόρφωση της σχέσης μεταξύ του παρόχου ενεργειακών υπηρεσιών και του καταναλωτή ενέργειας, μειώνοντας έτσι το κόστος συναλλαγής και τον κίνδυνο αποτυχίας του έργου·

— **βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών.** Καταρχήν, ένα σήμα ποιότητας μπορεί να αναφέρεται σε ενεργειακές υπηρεσίες ή σε παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών. Η τεχνική ικανότητα του παρόχου ενεργειακών υπηρεσιών μπορεί να αποδειχθεί από έναν επαρκή αριθμό έργων αναφοράς υψηλής ποιότητας, τα οποία αξιολογούνται σύμφωνα με τα καθορισμένα τεχνικά κριτήρια ποιότητας. Ωστόσο, είναι σημαντικό τα εθνικά συστήματα επισήμανσης να μη δημιουργούν φραγμούς εισόδου για παρόχους υπηρεσιών από άλλα κράτη μέλη. Για τον λόγο αυτόν, εάν ένα σήμα ποιότητας καταστεί προϋπόθεση για την παροχή υπηρεσίας, τα σήματα που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει να αναγνωρίζονται, κατά περίπτωση σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο που αφορά τις υπηρεσίες, εάν βασίζονται σε ισοδύναμα ή κοινά κριτήρια ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων που απορρέουν από τα ευρωπαϊκά πρότυπα που αναφέρονται στο στοιχείο β)·

([11]) Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «QualitEE» το 2019, το 55 % των ενδιαφερόμενων μερών θεωρεί ότι η έλλειψη εμπιστοσύνης στον κλάδο παροχής υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης αποτελεί σημαντικό φραγμό για την πρακτική εφαρμογή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, η πλειονότητα όσων απάντησαν εκφράζουν την άποψη ότι η αύξηση των παρεχόμενων πληροφοριών και η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών θα μπορούσαν δυνητικά να αυξήσουν την εμπιστοσύνη των πελατών και, κατά συνέπεια, τη ζήτηση. Συνολικά, οι ερωτηθέντες ενδιαφερόμενοι υποστήριξαν την ιδέα της ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας για την αντιμετώπιση της προφανούς έλλειψης εμπιστοσύνης στους παρόχους υπηρεσιών σε συνδυασμό με τη χαμηλή ζήτηση από πελάτες. [Έργο QualitEE, Driving Investment in Energy Efficiency Services Through Quality Assurance (Προώθηση των επενδύσεων σε υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης μέσω της διασφάλισης ποιότητας), Τελική έκθεση, Δεκέμβριος 2020]. Η έρευνα περιλαμβάνει αποτελέσματα από τις ακόλουθες χώρες: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχία.

([12]) Υπάρχουν ελάχιστα εμπειρικά δεδομένα σχετικά με τον αντίκτυπο των σημάτων ποιότητας στις αγορές ενεργειακών υπηρεσιών. Επισκόπηση των προσπαθειών που πραγματοποιούνται σε διάφορες χώρες για την καθιέρωση σημάτων ποιότητας είτε για τις ενεργειακές υπηρεσίες είτε για τους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών διατίθεται στις ανά χώρα εκθέσεις του έργου QualitEE: https://qualitee.eu/publications/business-cases-for-national-quality-assurance-schemes-for-energy-efficiency-services/.

([13]) Η ανάπτυξη κριτηρίων ποιότητας για τις ενεργειακές υπηρεσίες μπορεί να βασίζεται στην εκτεταμένη σχετική προετοιμασία που έχει ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο διαφόρων έργων της ΕΕ, όπως του έργου QualitEE, Guidelines for European Technical Quality Criteria for Energy Efficiency Services (Κατευθυντήριες γραμμές για ευρωπαϊκά τεχνικά κριτήρια ποιότητας για τις υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης), Μάρτιος 2020, https://qualitee.eu/publications/guidelines-of-european-quality-criteria/.

— **υποστήριξη μιας οικονομικά αποδοτικής διαδικασίας διασφάλισης της ποιότητας:** Στις μη ώριμες αγορές, το κόστος μιας διαδικασίας διασφάλισης της ποιότητας μπορεί να αποτελέσει φραγμό για τους συμμετέχοντες στην αγορά. Ως εκ τούτου, συνιστάται να καλύπτεται ένα μέρος αυτού του κόστους με δημόσιους πόρους, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ή να μεριμνά για τη διασφάλιση της ποιότητας ένας δημόσιος οργανισμός·

— παροχή δημόσιας στήριξης για τη διείσδυση του συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στην αγορά, με τη χρήση της ακόλουθης δέσμης μέτρων:

i) εκτέλεση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες διάδοσης που απαιτούνται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 1·

ii) χρήση κριτηρίων ποιότητας που σχετίζονται με τους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών σε καθεστώτα δημόσιων επιδοτήσεων·

iii) εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας σε δημόσιους διαγωνισμούς και παροχή κατάρτισης σε δημόσιους φορείς σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης τεχνικών κριτηρίων ποιότητας στις προδιαγραφές των συμβάσεων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 29 παράγραφοι 4 και 5, όπως περιγράφονται στο σημείο 4.2 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

4.2. **Υποχρεώσεις σχετικά με την αυξημένη και βελτιωμένη χρήση των ενεργειακών υπηρεσιών από δημόσιους φορείς**

4.2.1. *Νομικό πλαίσιο*

Σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 4, τα κράτη μέλη προωθούν και διασφαλίζουν, όπου είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, τη χρήση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης ή άλλων ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις για ανακαινίσεις μεγάλων κτιρίων (άνω των 750 m^2) που ανήκουν σε δημόσιους φορείς ([14]). Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν την αξιολόγηση από δημόσιους φορείς της σκοπιμότητας παροχής ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις για σχεδιαζόμενα έργα ανακαίνισης μη οικιστικών κτιρίων. Επίσης, τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρύνουν τους δημόσιους φορείς να συνδυάζουν συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης με διευρυμένες ενεργειακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της απόκρισης ζήτησης και της αποθήκευσης.

Επίσης, το άρθρο 29 παράγραφος 5, το περιεχόμενο του οποίου ήταν ήδη μέρος της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, απαιτεί από τα κράτη μέλη να στηρίξουν τον δημόσιο τομέα στην ανάληψη προσφορών ενεργειακών υπηρεσιών με την παροχή υποδειγμάτων συμβάσεων που συμμορφώνονται με τον οδηγό της Eurostat ([15]) και με την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με υλοποιηθέντα και εν εξελίξει έργα ορθών πρακτικών που αφορούν ενεργειακές υπηρεσίες στον δημόσιο τομέα.

4.2.2. *Αξιολόγηση της σκοπιμότητας χρήσης ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις*

Η εφαρμογή του άρθρου 29 παράγραφος 4 θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου μείωσης της τελικής κατανάλωσης ενέργειας των δημόσιων φορέων που τίθεται στο άρθρο 5 και στην εκπλήρωση της υποχρέωσης ανακαίνισης των κτιρίων δημόσιων φορέων σε επίπεδο κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791. Ωστόσο, θα απαιτηθούν για τον σκοπό αυτόν ενέργειες πέραν της τρέχουσας επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα στον οποίο η πείρα από τη χρήση του μοντέλου των ΕΕΥ είναι περιορισμένη (ριζική ανακαίνιση, εργασίες στο κέλυφος των κτιρίων). Ως εκ τούτου, οι διατάξεις του άρθρου 29, εάν εφαρμοστούν αποτελεσματικά στην πράξη, αναμένεται να διευκολύνουν αυτήν την πιο ριψοκίνδυνη και πιο σύνθετη επιχειρηματική ανάπτυξη. Εάν είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ενεργειακές υπηρεσίες βασισμένες στις επιδόσεις, όπως συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης (ΣΕΑ), για την υλοποίηση ανακαινίσεων σε ολόκληρο το κτιριακό δυναμικό του δημόσιου τομέα. Η μελέτη σκοπιμότητας που απαιτείται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 4 για τα μη οικιστικά κτίρια θα ήταν το προτιμώμενο μέσο για τη διάκριση των βιώσιμων από τις μη βιώσιμες περιπτώσεις. Η υπαγωγή των μη οικιστικών κτιρίων στην υποχρέωση αξιολόγησης της σκοπιμότητας της ΣΕΑ δικαιολογείται από το γεγονός ότι τα εν λόγω κτίρια υπερισχύουν στο κτιριακό απόθεμα που ανήκει σε δημόσιους φορείς, ενώ η δυνατότητα αποκλεισμού των κοινωνικών κατοικιών από το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης ανακαίνισης δυνάμει του άρθρου 6 θα καθιστούσε την υποχρεωτική αξιολόγηση εκ των πραγμάτων μη εφαρμοστέα στις δημόσιες κοινωνικές κατοικίες.

([14]) Λεπτομερής περιγραφή του όρου των δημόσιων φορέων περιλαμβάνεται στο καθοδηγητικό σημείωμα για το άρθρο 5.

([15]) Καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat, The recording of energy performance contracts in government accounts (Η καταγραφή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους λογαριασμούς της κυβέρνησης): https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

4.2.3. *Κατευθυντήριες γραμμές*

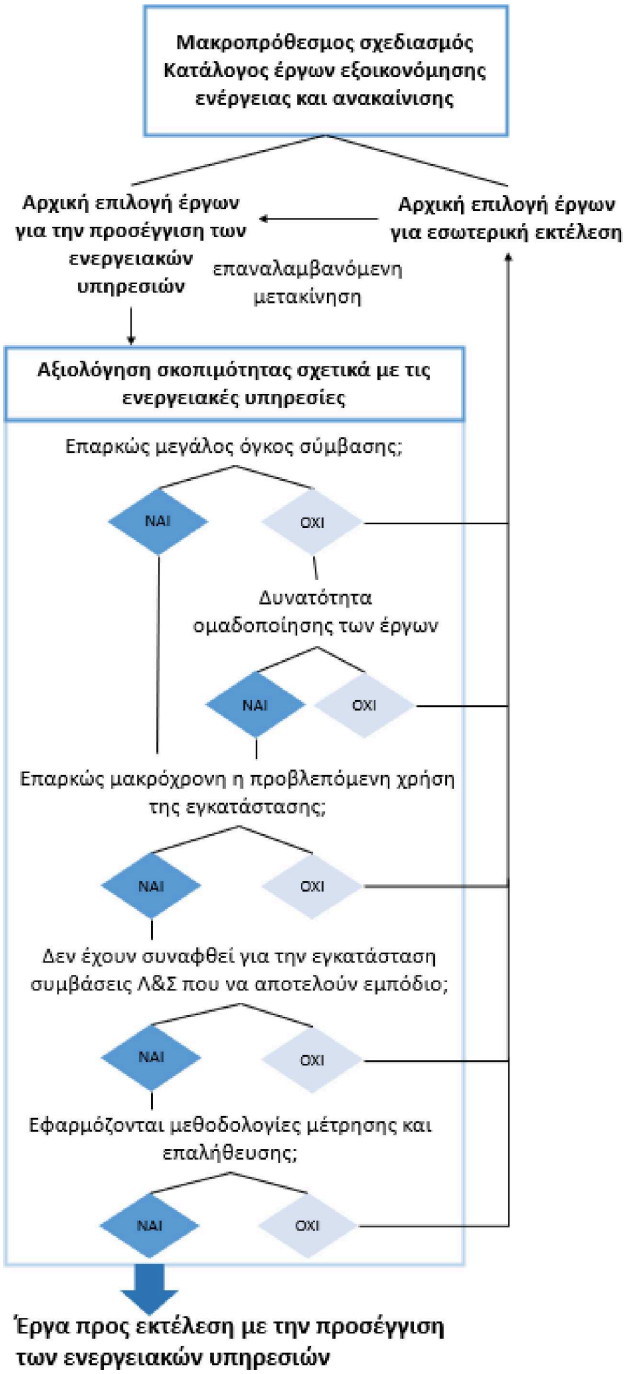
Η αξιολόγηση της σκοπιμότητας των ενεργειακών υπηρεσιών που βασίζονται στις επιδόσεις θα μπορούσε να ενσωματωθεί σε εργαλεία μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, όπως τα σχέδια απανθρακοποίησης ή βιώσιμης ενέργειας που πρέπει να εκπονηθούν από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791. Τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν ανάλυση χαρτοφυλακίου και χάρτη πορείας ανακαίνισης για το δημόσιο κτιριακό δυναμικό, ο οποίος θα καλύπτει όχι μόνο τη ριζική ανακαίνιση αλλά και τις συνεχείς επενδύσεις για επισκευές και βελτιώσεις, όπως απαιτούνται για τα επιμέρους κτίρια. Το πεδίο εφαρμογής του χάρτη πορείας ανακαίνισης θα πρέπει, φυσικά, να αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων πολιτικής όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας [άρθρο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791], το ποσοστό ανακαινίσεων [άρθρο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791] και τη μείωση των εκπομπών. Τα εν λόγω στοιχεία θα πρέπει επίσης να ενσωματωθούν στα εθνικά σχέδια ανακαίνισης κτιρίων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 και στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1275 ([16]).

Στο διάγραμμα 1 παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο ένας χάρτης πορείας ανακαίνισης θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως βάση για την αξιολόγηση της σκοπιμότητας ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις. Σε ένα πρώτο στάδιο, ο δημόσιος φορέας μπορεί να επιθυμεί να εφαρμόσει εσωτερική εκτέλεση μέσω τυπικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών και έργου, για την οποία χρειάζονται επαρκείς οικονομικοί πόροι και εσωτερικοί πόροι προσωπικού. Ωστόσο, πολλοί δημόσιοι φορείς πάσχουν από έλλειψη ανθρώπινων πόρων, οργανωτικά σημεία συμφόρησης και οικονομικούς περιορισμούς, γεγονός που γενικά καθιστά δύσκολη (ή ακόμα και αδύνατη) την υλοποίηση ολόκληρου του καταλόγου των έργων ανακαίνισης με ίδιους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, στους ανθρώπινους πόρους δεν περιλαμβάνονται μόνο εμπειρογνώμονες της υπηρεσίας σχεδιασμού, αλλά και εμπειρογνώμονες για τη βέλτιστη λειτουργία και συντήρηση των κτιρίων με σκοπό την επίτευξη της επιδιωκόμενης εξοικονόμησης ενέργειας στην πράξη.

([16]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

Διάγραμμα 1

Αξιολόγηση της σκοπιμότητας εκτέλεσης έργων ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις βάσει μακροπρόθεσμων σχεδίων ανακαίνισης

Για την αξιολόγηση της σκοπιμότητας των ΣΕΑ, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες πτυχές:

— τα χαρακτηριστικά του κτιρίου και, ιδίως, η κατανάλωση ενέργειας (και τα επίπεδα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, εάν καλύπτονται από τη ΣΕΑ) και οι όροι ενεργειακού εφοδιασμού (όπως σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, εάν υπάρχει). Η δυνητική εξοικονόμηση ενέργειας θα πρέπει να επαρκεί για να καταστεί η σύμβαση οικονομικά βιώσιμη και να δικαιολογούνται οι επενδύσεις·

— τα χαρακτηριστικά μιας ανακαίνισης (στόχοι, ανάγκες, περιορισμοί προϋπολογισμού, χρονοδιάγραμμα) και, ιδίως, εάν η σχεδιαζόμενη ανακαίνιση αρχικά δεν περιλαμβάνει μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας (για παράδειγμα, εκ νέου βαφή της πρόσοψης), καθώς οι εν λόγω ανακαινίσεις αποτελούν ευκαιρία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ενός κτιρίου (για παράδειγμα, βελτίωση της μόνωσης)·

— διορισμός του σχετικού μέρους (εξωτερικού ή εσωτερικού) που θα διενεργήσει την αξιολόγηση σκοπιμότητας.

Συνολικά, οι καταστάσεις στις οποίες θα αποκλειόταν εντελώς η χρήση ΣΕΑ είναι σπάνιες και προκαλούνται κυρίως λόγω διαδικαστικών φραγμών, για παράδειγμα, στις διαδικασίες υποβολής προσφορών [ωστόσο, οι εν λόγω φραγμοί θα πρέπει να αρθούν σταδιακά βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 6 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791] ή λόγω ανωριμότητας της αγοράς που επιφέρει την αποτυχία διαγωνισμών ή προσκλήσεων υποβολής προτάσεων έργων λόγω έλλειψης παρόχων ΣΕΑ στην αγορά. Ωστόσο, η πολυπλοκότητα του έργου και η μακρά περίοδος αποπληρωμής (για παράδειγμα, στην περίπτωση ριζικής ανακαίνισης σε επίπεδο ΚΣΜΚΕ) μπορούν επίσης να αποτελέσουν εμπόδιο στη χρήση των ΣΕΑ.

Το στοιχείο που αποτρέπει τους παρόχους υπηρεσιών ΣΕΑ να συμμετάσχουν σε διαδικασίες υποβολής προσφορών, όπως έχει συχνά αναφερθεί από συμμετέχοντες στην αγορά, συνίσταται στην ανεπάρκεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, κάτι το οποίο δεν παρέχει στους προσφέροντες τη δυνατότητα να υποβάλουν προσφορές. Πράγματι, για την κατάρτιση σύμβασης ενεργειακής απόδοσης απαιτείται διεξοδική ανάλυση του σχετικού κτιρίου και των ενεργειακών του χρήσεων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλέπεται επαρκής χρόνος και ειδικευμένο προσωπικό για την κατάρτιση των εγγράφων της σύμβασης, με προσφυγή σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή σε από κοινού αγορές (για παράδειγμα, χρήση κεντρικών αρχών προμηθειών), όταν χρειάζεται.

Μολονότι δεν υπάρχουν αυστηρά τεχνικά ή οικονομικά κριτήρια αποκλεισμού για τη χρήση ΣΕΑ για την ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων, η αξιολόγηση της σκοπιμότητας θα μπορούσε να περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα καθοδηγητικά ερωτήματα:

— **είναι το έργο ανακαίνισης αρκετά μεγάλο;** Οι ενεργειακές υπηρεσίες που βασίζονται στις επιδόσεις απαιτούν ορισμένη ελάχιστη συμβατική αξία ή μεγάλη απόλυτη εξοικονόμηση ενέργειας, ώστε η εξοικονόμηση κόστους να μπορεί να καλύπτει όλες τις πτυχές κόστους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους συναλλαγής, ([17]), διότι οι πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών πρέπει να καλύπτουν από τα αναμενόμενα έσοδα όχι μόνο το κόστος του έργου, αλλά και το κόστος υποβολής των προσφορών και άλλα έξοδα συναλλαγής·

— **είναι δυνατή η ομαδοποίηση έργων ανακαίνισης που αρχικά αξιολογούνται ως πολύ μικρής κλίμακας;** Εάν ομαδοποιηθούν μικρές, ανεξάρτητες ανακαινίσεις, μπορεί να καταστούν ελκυστικές για έργα ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις. Η ομαδοποίηση έργων είναι γενικά ευκολότερη, εάν τα κτίρια ή οι εγκαταστάσεις ανήκουν στον ίδιο ιδιοκτήτη, εάν βρίσκονται σε κοντινή απόσταση και εάν η δομή χρήσης είναι παρόμοια (για παράδειγμα, σχολεία)·

— **το κτίριο ή η εγκατάσταση αναμένεται να χρησιμοποιηθεί από τον δημόσιο φορέα καθ' όλη την προβλεπόμενη διάρκεια της σύμβασης;** Μια σύμβαση ενεργειακής απόδοσης συνιστά υπηρεσία που παρέχεται επί σειρά ετών ([18]) από τον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών που σχετίζεται με ένα ή περισσότερα κτίρια ή εγκαταστάσεις, και συχνά είναι ασύμφορο για τον πελάτη να καταγγείλει πρόωρα τη σύμβαση·

— **υπάρχει για το κτίριο σύμβαση λειτουργίας και συντήρησης που να αποτελεί εμπόδιο;** Στις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, η λειτουργία και συντήρηση των κτιριακών συστημάτων αποτελεί συνήθως μέρος του πακέτου υπηρεσιών και τελεί υπό την ευθύνη των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών. Εάν έχει συναφθεί με άλλον πάροχο υπηρεσιών μακροπρόθεσμη σύμβαση λειτουργίας και συντήρησης που δεν μπορεί να καταγγελθεί, η πείρα έχει δείξει ότι είναι πολύ δύσκολο να καθοριστούν σαφή όρια μεταξύ των δύο παρόχων υπηρεσιών, κάτι που θα μπορούσε να περιπλέξει σημαντικά την υλοποίηση του έργου ενεργειακών υπηρεσιών·

([17]) Δεν υπάρχει ακριβής ελάχιστη συμβατική αξία για τις ενεργειακές υπηρεσίες που βασίζονται στις επιδόσεις. Ειδικά για τις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, αναφέρεται ενίοτε ελάχιστο εύρος αξίας από 300 000 έως 500 000 EUR. Η συμβατική αξία είναι το συνολικό άθροισμα των αμοιβών που καταβάλλονται στον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών καθ' όλη τη συμβατική περίοδο και, ως εκ τούτου, εξαρτάται από το ποσό ετήσιας πληρωμής, αφενός, και από τη διάρκεια της σύμβασης, αφετέρου. Σε κάποιο βαθμό, η ελάχιστη συμβατική αξία μπορεί να προκύψει από τις τρέχουσες συνολικές ενεργειακές δαπάνες του πελάτη, για τις οποίες έχουν αναφερθεί κατ' επανάληψη ποσά τουλάχιστον 200 000 έως 300 000 EUR.

([18]) Η τυπική διάρκεια των συμβάσεων κυμαίνεται από 7 έως 15 έτη. Ωστόσο, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, έχουν ήδη υλοποιηθεί έργα με σημαντικά μεγαλύτερη διάρκεια σύμβασης, έως και 30 ετών, ιδίως σε σχέση με έργα ριζικής ανακαίνισης.

— **υπάρχουν διαθέσιμες μεθοδολογίες μέτρησης και επαλήθευσης και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν με εύλογο κόστος;** Οι ενεργειακές υπηρεσίες που βασίζονται στις επιδόσεις απαιτούν σημαντική προσπάθεια για τη μέτρηση ή την αξιολόγηση των επιδόσεων ([19]) μέσω μεθοδολογιών μέτρησης και επαλήθευσης, δεδομένου ότι η αμοιβή εξαρτάται από τις μετρούμενες επιδόσεις. Το κόστος μέτρησης και επαλήθευσης θα πρέπει να είναι εύλογα ανάλογο προς την εξοικονόμηση κόστους που μπορεί να επιτευχθεί ή προς άλλα έσοδα του έργου ([20]).

Εκτός από τα ερωτήματα σχετικά με τη σκοπιμότητα που αναφέρονται ανωτέρω στα στοιχεία α) έως ε), τα οποία στις περισσότερες περιπτώσεις είναι απαραίτητα για την υλοποίηση μιας ενεργειακής υπηρεσίας βασισμένης στις επιδόσεις, υπάρχουν και ορισμένοι άλλοι **περιοριστικοί παράγοντες**. Οι παράγοντες αυτοί δεν καθιστούν θεμελιωδώς αδύνατη την υλοποίηση ενός έργου ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως κριτήρια αποκλεισμού στην αξιολόγηση της σκοπιμότητας, αλλά μπορούν να εφαρμόζονται ως συμπληρωματικές παράμετροι για τη ρεαλιστική αξιολόγηση της συνολικής κατάστασης. Οι σημαντικότεροι περιοριστικοί παράγοντες είναι οι εξής:

— **ριζική ανακαίνιση:** σε λίγα μόνο έργα έως σήμερα έχει εκτελεστεί ριζική ανακαίνιση στο πλαίσιο μιας ενεργειακής υπηρεσίας βασισμένης στις επιδόσεις. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι το υψηλότερο επενδυτικό κόστος επιτάσσει γενικά συμβατικές περιόδους άνω των 15 ετών. Επιπλέον, τα έργα ριζικής ανακαίνισης συνδυάζονται συχνά με επιδοτήσεις επενδύσεων και η πρόσβαση σε επιδοτήσεις επενδύσεων μπορεί να είναι πιο περίπλοκη για έργα ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις παρά για εσωτερική εκτέλεση ([21]). Για να ξεπεραστεί αυτό το εμπόδιο, οι μηχανισμοί χρηματοδότησης που επιτρέπουν τον συνδυασμό δημόσιων επιδοτήσεων με ιδιωτική χρηματοδότηση θα μπορούσαν να αποτελέσουν ενδιαφέρουσα επιλογή, ιδίως για την κάλυψη του πρόσθετου κινδύνου της σύμβασης εγγύησης της μακροπρόθεσμης καλής εκτέλεσης που ενδέχεται να μην είναι πρόθυμος να καλύψει ο ιδιωτικός τομέας. Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής μπορεί να συνδυάζει επιχορηγήσεις και χρηματοδοτικά μέσα για τη στήριξη της χρήσης ΣΕΑ για ριζικές ανακαινίσεις. Το ενημερωτικό δελτίο fi-compass σχετικά με την υλοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης μέσω συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης με χρηματοδοτικά μέσα του ΕΤΠΑ στην Πολωνία ([22]) ισχύει σε μεγάλο βαθμό και σε άλλα κράτη μέλη και αφορά διάφορους τύπους κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων κτιρίων, κτιρίων εμπορικής χρήσης ή πολυκατοικιών·

— **συμμόρφωση με το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat** ([23])**:** εάν ένα έργο ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις δεν πληροί τις απαιτήσεις του καθοδηγητικού σημειώματος της Eurostat σχετικά με την καταγραφή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους λογαριασμούς της κυβέρνησης, το έργο μπορεί να εξακολουθεί να είναι κατάλληλο, αλλά χάνεται το πλεονέκτημα της δυνατότητας μη καταχώρισης ή μη πλήρους καταχώρισης της επένδυσης στο δημόσιο χρέος και έλλειμμα ([24]).

Συνολικά, η αξιολόγηση της σκοπιμότητας θα πρέπει να χρησιμεύει για τον αποκλεισμό των περιπτώσεων στις οποίες οι αρχικές τεχνικές συνθήκες ή το θεσμικό πλαίσιο καθιστούν οικονομικά ασύμφορη την υλοποίηση ενός έργου ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις. Τα έργα ανακαίνισης για τα οποία η αξιολόγηση σκοπιμότητας δεν καταλήγει σε θετικό πόρισμα θα πρέπει να υλοποιούνται με εσωτερική εκτέλεση, δηλαδή με τη σύναψη παραδοσιακής σύμβασης κατασκευής ή εργασιών ανακαίνισης. Αντίστροφα, έργα που προορίζονταν αρχικά για εσωτερική εκτέλεση μπορούν πλέον να αλλάξουν κατηγορία, ώστε να υλοποιηθούν με τη χρήση ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις. Για τα έργα ανακαίνισης με θετική αξιολόγηση σκοπιμότητας —δηλαδή έργα που είναι επαρκώς μεγάλα, είτε ως ανεξάρτητα έργα είτε ως ομάδα έργων, που έχουν επαρκείς προβλεπόμενες περιόδους χρήσης, για τα οποία δεν υπάρχουν εν εξελίξει συμβάσεις λειτουργίας και συντήρησης που να αποτελούν εμπόδιο και για τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν καθιερωμένες μέθοδοι μέτρησης και επαλήθευσης— ο δημόσιος

([19]) Στις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, το σημαντικότερο κριτήριο απόδοσης είναι η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται.

([20]) Υπάρχουν διάφορα παραδείγματα περιπτώσεων κατά τις οποίες οι διαθέσιμες μεθοδολογίες μέτρησης και επαλήθευσης μπορεί να είναι δύσκολο να εφαρμοστούν ή να είναι πολύ δαπανηρές σε σύγκριση με το συνολικό συμβατικό ποσό, όπως έργα ανακαίνισης σε πολύ σύνθετα κτίρια (π.χ. νοσοκομεία) ή σε έργα στα οποία η χρήση μετά την ανακαίνιση διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από την πρότερη χρήση. Ωστόσο, δεν υπάρχει γενικός κανόνας για την εν λόγω αξιολόγηση και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να διενεργείται αξιολόγηση κατά περίπτωση από ειδικευμένο εμπειρογνώμονα.

([21]) Υπάρχουν, ωστόσο, αρκετά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες έχουν εφαρμοστεί ενεργειακές υπηρεσίες βασισμένες στις επιδόσεις για ριζικές ανακαινίσεις, ενώ, σε ορισμένες περιπτώσεις, εμπλέκονται και επιδοτήσεις επενδύσεων (πρβλ. έργο REFINE, Τελική έκθεση, Ιούνιος 2023, σ. 29 επ., https://refineproject.eu/refine-publications/).

([22]) Implementing Energy Efficiency projects via Energy Performance Contracting with support from ERDF financial instruments in Poland, https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/EPC_ERDF_Factsheet_RTW.pdf/.

([23]) Το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat, http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

([24]) Λεπτομερέστερη παρουσίαση της συνάφειας του καθοδηγητικού σημειώματος της Eurostat περιλαμβάνεται στο σημείο 4.2.3, όπου γίνεται επίσης αναφορά στις σημαντικότερες πηγές.

φορέας θα πρέπει να προετοιμάσει κατάλληλο έργο ενεργειακών υπηρεσιών και να μεριμνήσει για τη σύναψη της σχετικής σύμβασης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ([25]). Εάν στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης σύμβασης δεν ληφθούν ικανοποιητικές προσφορές από παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών, ενδέχεται η ενεργειακή υπηρεσία να είναι τεχνικά και οικονομικά ανέφικτη. Ωστόσο, ο λόγος για τον οποίο δεν λαμβάνονται ικανοποιητικές προσφορές θα μπορούσε επίσης να είναι ότι το πεδίο εφαρμογής του έργου ενεργειακών υπηρεσιών είχε σχεδιαστεί με ακατάλληλο τρόπο ή ότι οι δυνητικοί πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών δεν διέθεταν επαρκείς ικανότητες στη συγκεκριμένη περιοχή ή τη δεδομένη χρονική στιγμή. Για τον μετριασμό αυτού του κινδύνου, τα κράτη μέλη πρέπει να προτείνουν υποδείγματα συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 5 στοιχείο α), και συνιστάται να προσαρμόζουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ώστε να αυξάνεται η επιτυχία των διαδικασιών υποβολής προσφορών.

4.3. **Υποδείγματα συμβάσεων για συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης**

4.3.1. *Νομικό πλαίσιο*

Το άρθρο 29 παράγραφος 5 στοιχείο α) απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν υποδείγματα συμβάσεων για συνάψεις συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στον δημόσιο τομέα. Εκτός από τα σχετικά πρότυπα και τις διαθέσιμες κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή προσφορών, τα υποδείγματα συμβάσεων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, ειδικότερα, το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat σχετικά με την καταγραφή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους λογαριασμούς της κυβέρνησης ([26]).

4.3.2. *Κατευθυντήριες γραμμές*

Το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat σχετικά με την καταγραφή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους κρατικούς λογαριασμούς εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμόζονται στις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης οι κανόνες του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (ΕΣΛ 2010 ([27])). Προσφέρει στις δημόσιες αρχές την ευκαιρία να πραγματοποιούν επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης χρησιμοποιώντας την τεχνολογία, την τεχνογνωσία και τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα χωρίς αρνητικό αντίκτυπο στους λογαριασμούς του Δημοσίου. Για τον σκοπό αυτόν, απαριθμεί τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης μπορούν να καταγράφονται εκτός του κρατικού ισολογισμού. Οι σημαντικότερες προϋποθέσεις είναι οι εξής:

— ο πάροχος ενεργειακών υπηρεσιών θα πρέπει να αναλαμβάνει την πλειονότητα των κινδύνων, και ιδίως τους κινδύνους που σχετίζονται με τις επιδόσεις, τη συντήρηση και την ανακαίνιση, και να λαμβάνει ανταμοιβή που σχετίζεται με τη χρήση των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων ενεργειακής απόδοσης, ώστε να θεωρείται ότι διατηρεί την οικονομική κυριότητα των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων·

— μόνο οι επενδύσεις κεφαλαίου που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας και, σε περιορισμένο βαθμό, σε παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας είναι επιλέξιμες για καταχώριση εκτός των κρατικών ισολογισμών·

— η επένδυση κεφαλαίου θα πρέπει να αντισταθμίζεται πλήρως από εξοικονόμηση που συνδέεται αυστηρά με βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης, ενώ άλλες μορφές εξοικονόμησης (για παράδειγμα, εξοικονόμηση κόστους προσωπικού) δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Γενικά, το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat έχει θετικό αντίκτυπο στην επικαιροποίηση των ΣΕΑ στον δημόσιο τομέα, διότι καθιστά δυνατή την καταχώριση ορισμένων έργων ΕΕΥ εκτός ισολογισμού στους λογαριασμούς του Δημοσίου. Ωστόσο, ορισμένες από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται ανωτέρω μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα καταχώρισης δημόσιων επενδύσεων εκτός των ισολογισμών της κυβέρνησης. Ειδικότερα, όσον αφορά τα έργα ριζικής ανακαίνισης, δεν είναι εύκολο να εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις λόγω της ανάγκης για αρκετά μεγάλη διάρκεια της σύμβασης ενεργειακής απόδοσης. Η χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα και επενδύσεις, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) ή ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), μπορεί να αφαιρεθεί από την επένδυση κεφαλαίου κατά τον υπολογισμό της επένδυσης κεφαλαίου έναντι της εξοικονόμησης. Η εκπόνηση υποδειγμάτων συμβάσεων για τη χρήση ΣΕΑ στον δημόσιο τομέα που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat θα μπορούσε να συμβάλει στην υπέρβαση αυτού του εμποδίου.

Κατά την εκπόνηση και την παροχή των υποδειγμάτων συμβάσεων σε συμμόρφωση με το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat, συνιστάται στα κράτη μέλη να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες πτυχές, όπως ορίζονται στον οδηγό Eurostat-ΕΤΕπ ([28]):

([25]) Κατευθυντήριες γραμμές για τις δημόσιες συμβάσεις έργων ενεργειακών υπηρεσιών έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο διαφόρων έργων της ΕΕ, όπως, για παράδειγμα, του έργου QualitEE, Procurement handbook for energy efficiency services (Εγχειρίδιο σύναψης συμβάσεων για υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης), Νοέμβριος 2019: https://qualitee.eu/publications/procurement-handbook-for-energy-efficiency-services/.

([26]) Το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat, http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

([27]) Ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών — ΕΣΛ 2010: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-02-13-269.

([28]) Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών (σε συνεργασία με την Eurostat), A Guide to the Statistical Treatment of Energy Performance Contracts (Οδηγός στατιστικής καταγραφής των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης), Μάιος 2018.

— οι **εθνικές στατιστικές υπηρεσίες** θα πρέπει να συμμετέχουν άμεσα στην εκπόνηση υποδειγμάτων συμβάσεων, δεδομένου ότι είναι υπεύθυνες για την υποβολή εκθέσεων στη Eurostat σχετικά με τους δημόσιους λογαριασμούς. Είναι σημαντικό οι υπεύθυνοι στις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες να είναι καλά ενημερωμένοι για τα κύρια χαρακτηριστικά και τις πρακτικές εφαρμογές των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης και άλλων ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις·

— το υπόδειγμα σύμβασης θα πρέπει να **χρησιμοποιεί με βέλτιστο τρόπο την ευελιξία που προσφέρει το καθοδηγητικό σημείωμα της Eurostat**, ώστε να καθίσταται δυνατή η πρακτική εφαρμογή του σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κλίμακα. Θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ειδικότερα τα ακόλουθα ζητήματα: εκπόνηση συμβατικών όρων για τη συντήρηση και την επισκευή, οι οποίοι μεταβιβάζουν τον επενδυτικό κίνδυνο στον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών, αλλά δεν επηρεάζουν αδικαιολόγητα την οικονομική βιωσιμότητα του έργου με την επιβολή πρόσθετου κόστους· δυνατότητα σύναψης μακροπρόθεσμων συμβάσεων για την αναχρηματοδότηση ριζικών ανακαινίσεων από την εξοικονόμηση ενέργειας· δυνατότητα συνδυασμού του έργου ενεργειακών υπηρεσιών με δημόσιες επιδοτήσεις, για παράδειγμα με τη μορφή επιχορηγήσεων ή χρηματοδοτικών μέσων ([29]), σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις·

— το **υπόδειγμα σύμβασης δεν είναι απαραίτητο να αποτελεί πλήρως καταρτισμένη σύμβαση**· αντίθετα, θα πρέπει να καλύπτει τη διατύπωση των στοιχείων της σύμβασης που είναι καίριας σημασίας στο πλαίσιο της εκτός ή εντός ισολογισμού λογιστικής καταγραφής μιας επένδυσης σε συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, ενώ άλλα μέρη μπορούν να παραμένουν ευέλικτα.

4.4. **Συνδυασμός συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης με διευρυμένες ενεργειακές υπηρεσίες**

4.4.1. *Νομικό πλαίσιο*

Το άρθρο 29 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρύνουν τους δημόσιους φορείς να συνδυάζουν συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης με διευρυμένες ενεργειακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της απόκρισης ζήτησης και της αποθήκευσης.

Η εν λόγω διάταξη καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τους δημόσιους φορείς να ενεργοποιήσουν την ανάπτυξη της αγοράς προς την κατεύθυνση του συνδυασμού στοιχείων ευελιξίας από την πλευρά της ζήτησης, όπως υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης, με έργα ενεργειακών υπηρεσιών.

4.4.2. *Κατευθυντήριες γραμμές*

Για την εφαρμογή του άρθρου 29 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο, μια επιλογή θα ήταν να δημιουργηθεί η δυνατότητα προαιρετικών στοιχείων προσφοράς σε δημόσιους διαγωνισμούς ενεργειακών υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να παρέχεται στους προσφέροντες η ευκαιρία να ενσωματώνουν υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης στις προσφορές τους.

Έτσι, τα έργα ενεργειακών υπηρεσιών δεν θα συμβάλλουν μόνο στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, αλλά και στην αύξηση της αποδοτικότητας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας που θα καθιστά δυνατή την καλύτερη ενσωμάτωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της αύξησης της ευελιξίας από την πλευρά της ζήτησης. Αυτό θα αποφέρει επίσης πρόσθετες ροές εσόδων στους παρόχους υπηρεσιών, θα αναπτύξει αγορές ευελιξίας από την πλευρά της ζήτησης και θα παράσχει ευρύτερα οφέλη στον δημόσιο τομέα και στην κοινωνία γενικότερα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών κοινοτήτων ([30]). Διάφορα έργα χρηματοδοτούμενα από την Ένωση έχουν διερευνήσει αυτήν την κατεύθυνση επιχειρηματικής ανάπτυξης και τα αποτελέσματα και τα πορίσματά τους θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση της εφαρμογής της εν λόγω διάταξης ([31]).

([29]) Αναφέρονται δύο παραδείγματα πιθανών προσεγγίσεων: Σύμφωνα με την Eurostat, για τη λογιστική καταγραφή εκτός ισολογισμού, η αμοιβή του παρόχου ενεργειακών υπηρεσιών πρέπει να εξαρτάται από την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται και, ως εκ τούτου, να είναι ευέλικτη. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι είναι αδύνατον να διαχωριστεί η αμοιβή σε ένα σταθερό τμήμα κεφαλαιουχικών δαπανών παράλληλα με ένα ευέλικτο τμήμα λειτουργικών δαπανών, εφόσον διασφαλίζεται ταυτόχρονα ότι ο πάροχος ενεργειακών υπηρεσιών αποζημιώνει πλήρως τον πελάτη σε περίπτωση ελλείμματος απόδοσης, διότι με τον τρόπο αυτόν εξακολουθεί να διασφαλίζεται ότι η οικονομική κυριότητα μεταβιβάζεται στον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών. Επίσης, η απαίτηση για πραγματοποίηση των επενδύσεων μακροπρόθεσμης συντήρησης και επισκευής από τον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών διασφαλίζει την πλήρη μεταβίβαση της οικονομικής κυριότητας. Αυτό δεν αποκλείει, ωστόσο, ότι μέρος του σχετικού κόστους αντισταθμίζεται στο πλαίσιο του σταθερού τμήματος κεφαλαιουχικών δαπανών της αμοιβής.

([30]) Saviuc, I., Lopez, C., Puskas, A., Rollert, K. and Bertoldi, P., 2022: Explicit Demand Response for small end-users and independent aggregators (Ρητή απόκριση ζήτησης για μικρούς τελικούς χρήστες και ανεξάρτητους φορείς συγκέντρωσης), EUR 31190 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, ISBN 978-92-76-55850-7, doi: 10.2760/625919, JRC129745.

([31]) Παραδείγματα έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα LIFE: INEXXs (καινοτόμα μοντέλα υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης για την ενοποίηση τομέων μέσω αλυσίδας συστοιχιών — ανάπτυξη πρώιμης έννοιας για τον συνδυασμό εικονικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με υπηρεσίες ΕΕΥ)· BungEES (ανάπτυξη ολοκληρωμένης δέσμης έξυπνων υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης).

5. ΥΠΟΧΡΕΏΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΆ ΜΕ ΤΗΝ ΆΡΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚ'ΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚ'ΩΝ ΦΡΑΓΜ'ΩΝ

5.1. Νομικό πλαίσιο

Το άρθρο 29 παράγραφος 6 στοιχείο β) απαιτεί από τα κράτη μέλη να στηρίξουν την ορθή λειτουργία των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών με την άρση των κανονιστικών και μη κανονιστικών φραγμών. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διανομείς ενέργειας, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής και οι εταιρείες λιανικής πώλησης ενέργειας να απέχουν από οποιεσδήποτε δραστηριότητες που παρακωλύουν την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών.

5.2. Κατευθυντήριες γραμμές

Για την καλύτερη κατανόηση των φραγμών που εμποδίζουν τη θετική ανάπτυξη των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών, συνιστάται θερμά στα κράτη μέλη να διενεργούν διεξοδική ανάλυση της αγοράς με τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών από διάφορα τμήματα της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών ενέργειας (δημόσιων, ιδιωτικών, ΜΜΕ, κατοικιών κ.λπ.), των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών, των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και των φορέων διευκόλυνσης της αγοράς. Η εν λόγω ανάλυση θα δημιουργήσει μια στέρεη βάση για τη θέσπιση των καταλληλότερων και πιο επωφελών μέσων πολιτικής για την ενίσχυση των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών. ([32])

6. ΑΠΑΙΤΉΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΎ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΕΚΘΈΣΕΩΝ

6.1. Εφαρμοστέες διατάξεις σχετικά με την επικαιροποίηση των ενοποιημένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα

Το άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([33]) απαιτεί από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν, έως την 30ή Ιουνίου 2024 και στη συνέχεια έως την 1η Ιανουαρίου 2034 και εφεξής ανά 10 έτη, επικαιροποίηση του τελευταίου οικείου κοινοποιηθέντος ενοποιημένου **εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα** (ΕΣΕΚ). Το άρθρο 14 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να υποβάλλουν σχέδιο επικαιροποιημένου ΕΣΕΚ ένα έτος πριν από την προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2.

Οι απαιτήσεις σχεδιασμού σχετικά με τις ενεργειακές υπηρεσίες αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος 1 τμήμα Α σημείο 3.2) υποσημείο iii) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999. Οι σχετικές πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στο ΕΣΕΚ όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 θα πρέπει να περιλαμβάνουν την περιγραφή της πολιτικής και των μέτρων για την προώθηση των ενεργειακών υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα, καθώς και των μέτρων για την άρση των κανονιστικών και μη κανονιστικών φραγμών που παρεμποδίζουν τη σύναψη συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης και την υιοθέτηση άλλων προτύπων υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης.

6.2. Υποβολή εκθέσεων προόδου

6.2.1. *Νομικό πλαίσιο*

Οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση των ενεργειακών υπηρεσιών καθορίζονται στο άρθρο 21 στοιχείο β) σημείο 5) και στο παράρτημα ΙΧ μέρος 2 στοιχεία α) και ια) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

Το άρθρο 21 στοιχείο β) σημείο 5) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 απαιτεί από τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα πολιτική και μέτρα για την προώθηση των ενεργειακών υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα, καθώς και μέτρα για την άρση των κανονιστικών και μη κανονιστικών φραγμών που παρεμποδίζουν τη σύναψη συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης και την υιοθέτηση άλλων προτύπων υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης.

([32]) Η τελευταία αξιολόγηση της ΕΕ για τις αγορές συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στα κράτη μέλη παρουσιάζει μια πολύ ανομοιογενή εικόνα όσον αφορά τους σημαντικότερους φραγμούς για τη διείσδυση στην αγορά και αποκαλύπτει, επίσης, ορισμένους μάλλον απρόσμενους φραγμούς για τις αγορές ενεργειακών υπηρεσιών ανά την Ευρώπη. Για παράδειγμα, έχει παρατηρηθεί ότι τα καθεστώτα επιδοτήσεων, εάν δεν έχουν σχεδιαστεί κατάλληλα, αποτελούν σημαντικούς φραγμούς στην παροχή ενεργειακών υπηρεσιών. Ειδικότερα, αυτό αναφέρθηκε σε σχέση με τη χρήση των επιχορηγήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), όπου η αυξανόμενη διαθεσιμότητα επιχορηγήσεων ανταγωνίζεται τις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, πρβλ. Moles-Grueso, S., Bertoldi, P. και Boza-Kiss, B., Energy Performance Contracting in the EU – 2020-2021 (Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ την περίοδο 2020-2021), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2023, doi: 10.2760/751957, JRC133984.

([33]) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

6.2.2. *Κατευθυντήριες γραμμές*

Σύμφωνα με το παράρτημα IX μέρος 2 στοιχεία α) και ια) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σε συνδυασμό με το άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, οι σχετικές πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 29 θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

— μέτρα πολιτικής για τη βελτίωση της συνολικής διαφάνειας των αγορών ενεργειακών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφοι 1, 3 και 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, και ιδίως τον διαδικτυακό σύνδεσμο προς τον ιστότοπο όπου παρατίθεται η λίστα ή η διεπαφή των παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών που είναι διαπιστευμένοι ή πιστοποιημένοι, καθώς και τα προσόντα ή οι πιστοποιήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 28 της εν λόγω οδηγίας·

— διαθεσιμότητα σημάτων ποιότητας [άρθρο 29 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791] και πραγματική χρήση τους από τους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών (αριθμός παρόχων υπηρεσιών που διαθέτουν σήμα)·

— διαθεσιμότητα υποδειγμάτων συμβάσεων για δημόσιους φορείς που συμμορφώνονται με τον οδηγό της Eurostat για την καταγραφή των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους λογαριασμούς της κυβέρνησης, καθώς και παραδείγματα τέτοιων υποδειγμάτων συμβάσεων (ή τα σημεία στα οποία είναι διαθέσιμα στο κοινό)·

— δημόσια βάση δεδομένων για υλοποιηθέντα και εν εξελίξει έργα ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις, καθώς και επιλεγμένα παραδείγματα ορθών πρακτικών στον δημόσιο τομέα. Επίσης, θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν παραδείγματα ορθών πρακτικών από τον ιδιωτικό τομέα, εάν οι σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες ή μπορούν εύκολα να συγκεντρωθούν·

— μέτρα πολιτικής που έχουν ληφθεί για να διασφαλιστεί η αξιολόγηση της σκοπιμότητας ενεργειακών υπηρεσιών βασισμένων στις επιδόσεις για έργα ανακαίνισης δημόσιων φορέων.

Επιπρόσθετα, οι υποβαλλόμενες εκθέσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

— άλλα μέτρα που έχουν ληφθεί, κατά περίπτωση, για παράδειγμα σχετικά με την άρση των κανονιστικών ή μη κανονιστικών φραγμών ή στις περιπτώσεις που το κράτος μέλος έχει ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791·

— συνολικοί δείκτες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών, όπως ο αριθμός των (ενεργών) παρόχων ενεργειακών υπηρεσιών, οι συνολικές ετήσιες συμβατικές αξίες κ.λπ.